

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 162/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., advokátkou, Hlavná 45, Prešov, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. K2-13Csp/63/2016 z 1. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľka vystupovala v konaní pred mestským súdom vedenom pod sp. zn. K2-3Csp/63/2016 v postavení žalovanej v 2. rade v spotrebiteľskom spore. Súd prvej inštancie žalobu v podstatnej časti zamietol a v nadväznosti na výsledok konania rozhodol aj o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie vo veci samej po odvolaní rozhodol spôsobom, ktorým bola žalovaná v 2. rade procesne úspešná. Následne rozhodol samostatným uznesením aj o výške náhrady trov konania.

4. Sťažovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vrátane odmeny za úkony právnej služby spočívajúce v poradách advokáta s klientom podľa príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v celkovej výške 4 299 eur.

5. Uznesením mestského súdu č. k. K2-13Csp/63/2016-735 zo 7. augusta 2025 vyšší súdny úradník rozhodol o výške náhrady trov konania žalobcu proti sťažovateľke tak, že jej náhradu za žiadny z uplatnených úkonov právnej služby spočívajúci v poradách advokáta s klientom nepriznal. Predmetným uznesením boli sťažovateľke priznané trovy konania vo výške 2 004,17 eur.

6. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala, že všetky porady medzi advokátom a ňou boli preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky. Každá z porad bola zdokladovaná, nadväzovala na výzvu súdu, podanie protistrany alebo predchádzala pojednávanie. Všetky úkony právnej služby vrátane porad smerovali k efektívnej procesnej obrane sťažovateľky a jej úspechu vo veci. Porady boli reálne vykonané, zdokumentované a procesne previazané s ďalšími úkonmi v predmetnom konaní. Z uvedeného dôvodu nemohli byť paušálne označené za neúčelné.

7. Sťažnosť sťažovateľky mestský súd napadnutým uznesením zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Mestský súd všetky porady paušálne vylúčil z náhrady trov bez toho, aby sa individuálne zaoberal ich účelnosťou, potrebnosťou alebo nevyhnutnosťou v konkrétnom procesnom kontexte.

9. Podľa názoru sťažovateľky mestský súd sa nevysporiadal s konkrétnymi tvrdeniami sťažovateľky o potrebe jednotlivých porad a nereflektoval charakter sporu ani procesný priebeh konania a bez bližšieho odôvodnenia odňal náhradu za všetky porady sťažovateľky s jej advokátom.

10. Paušálne vylúčenie všetkých porad bez individuálneho posúdenia ich vecnej a procesnej funkcie zároveň popiera zmysel právnej pomoci. Ak má byť účastník konania penalizovaný tým, že mu súd dodatočne bez konkrétneho odôvodnenia neprizná náhradu za konzultácie s právnym zástupcom, dochádza k deformácii princípu účelnosti trov a k oslabeniu predvídateľnosti rozhodovania o odplate za právne služby. Advokát je povinný klienta poučiť, informovať a konzultovať s ním procesný postup vo veci. Opačný postup by bol porušením povinností advokáta. Komunikácia medzi klientom a advokátom predstavuje základ výkonu právnych služieb a poskytovania právnej pomoci.

11. Porady s klientom sú v zmysle advokátskej tarify výslovne upravené ako samostatný úkon právnej služby. Ich plošné vylúčenie bez individuálneho posúdenia tak predstavuje faktickú negáciu zákonného modelu odmeňovania právnych služieb.

12. Obe uznesenia mestského súdu sú podľa sťažovateľky prísne formalistické, rigidné a ignorujú realitu procesnej obrany. Sťažovateľka zdôrazňuje, že išlo o spotrebiteľský spor, pričom v tomto druhu sporového konania je potrebné dbať aj na ochranu slabšej strany. Porady v tomto druhu sporu sú o to legitímnejšie než v bežnom sporovom konaní.

13. V posudzovanej veci mestský súd odmietol priznať náhradu trov konania za všetky porady, čo je podľa sťažovateľky veľmi ľahkovážny prístup súdu až na úrovni *denegatio iustitae*. V prípade, ak to súd bude považovať za potrebné (nebude to považovať za *acte clair* alebo *acte eclaire*), navrhuje sťažovateľka predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

14. Mestský súd sám uvádza, že úkony predchádzajúce iným procesným úkonom (najmä účasti na pojednávaní a písomným podaniam) predpokladajú prípravu, ktorá môže zahŕňať nevyhnutnú komunikáciu medzi advokátom a klientom, a napriek tomu následne nepriznal náhradu za žiadnu z uplatnených porád s klientom, a to bez rozlíšenia ich obsahu a bez individuálneho posúdenia ich procesnej funkcie. Takéto konanie súdu vytvára značný vnútorný rozpor a nekonzistentnosť. Rozhodnutie, ktoré obsahuje navzájom si odporujúce závery, nespĺňa požiadavku preskúmateľnosti, vnútornej konzistentnosti a arbitrárnosti.

15. Argument súdu, podľa ktorého sa rozsah a dôvody žaloby nemenili, nemôže sám osebe viesť k záveru o neúčelnosti porád, keďže všeobecné súdy sú pri posudzovaní účelnosti trov konania oprávnené skúmať každý jednotlivý úkon právnej služby samostatne a hodnotiť jeho nevyhnutnosť vo vzťahu ku konkrétnemu procesnému priebehu veci. Z napadnutého rozhodnutia však nevyplýva individuálne posúdenie jednotlivých porád s klientom. Takýto postup je nepredvídateľný, nedostatočne odôvodnený a predstavuje zásah do majetkových práv sťažovateľky, ako aj do jej práva na riadne odôvodnené súdne rozhodnutie.

16. Paušálne vylúčenie všetkých porád predstavuje taký kvalitatívny zásah do princípu účelnosti trov, ktorý presahuje rámec zákonnej diskrečnej úvahy súdu a nadobúda znaky ústavne neakceptovateľnej svojvôle.

17. Odôvodnenia uznesení mestského súdu sa obmedzujú na všeobecné tvrdenia o tom, že porady nemohli smerovať k formovaniu procesnej stratégie vzhľadom na skutočnosť, že sa nemenil rozsah a dôvody žaloby. Takéto zdôvodnenie však nereflektuje konkrétny priebeh konania ani rozsah procesných úkonov uskutočnených v jednotlivých fázach sporu a z pohľadu sťažovateľky takéto rozhodnutie nespĺňa požiadavku individualizácie a preskúmateľnosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou práva na spravodlivý proces.

18. Súčasne obe uznesenia mestského súdu sa nevysporiadali s konkrétnymi argumentmi sťažovateľky, čo oslabuje princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní, keďže účastník nemá reálnu možnosť presvedčiť súd o opodstatnenosti svojho nároku na náhradu trov konania.

19. Uznesením o výške nároku na náhradu trov došlo k zníženiu uplatneného nároku na náhradu trov konania o sumu presahujúcu 2 000 eur, čo predstavuje podstatnú časť celkovo vyúčtovaných trov právneho zastúpenia, a teda o zásah s výrazným dopadom aj na majetkovú sféru sťažovateľky, ktorý bol výsledkom plošnej eliminácie všetkých porád s klientom bez rozlíšenia ich rozsahu a procesnej funkcie. Takýto postup nerešpektuje princíp proporcionality pri rozhodovaní o náhrade trov konania a narúša princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania o náhrade trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 47 charty), porušenie vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) a porušenie práva na účinný prostriedok nápravy (čl. 47 charty) uznesením mestského súdu o výške trov konania.

21. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ale aj to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017). Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

22. Mestský súd, aplikujúc a interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k vyčísleniu trov konania predložených advokátom sťažovateľky, ktorej paušálne nepriznal náhradu trov konania za desať porád advokáta s klientom.

23. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium na priznanie náhrad trov konania ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Spôsob, akým mestský súd reflektoval na argumentáciu sťažovateľky proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, sa v okolnostiach veci javí ako primeraný a postačujúci. Jeho záver nevybočuje z mantinelov nastavených vyhláškou a opiera sa o záznamy jednotlivých porád, ktoré mal mestský súd k dispozícii a z ktorých vychádzal pri posudzovaní účelnosti týchto porád, keď konštatoval, že nie každá komunikácia advokáta s klientom musí byť nevyhnutne posúdená ako účelná porada. Je zrejmé, že porady, za ktoré si sťažovateľka uplatnila náhradu trov konania, mali informatívny charakter (bod 2 napadnutého uznesenia), ich spoločným menovateľom bolo oboznámenie sťažovateľky s jednotlivými procesnými úkonmi, prípadne vyžiadanie súhlasu s konkrétnym postupom advokáta v konaní, z čoho vyplynula ich neúčelnosť a nedôvodnosť, a preto ich mestský súd z náhrady trov konania vylúčil. Mestský súd konštatoval, že už v rámci prípravy a prevzatia právneho zastúpenia je zahrnutá konzultácia týkajúca sa skutkových a právnych okolností veci, ktorú žalobca počas súdneho konania nijako nenechal, preto nevyvstala ani potreba opakovaných konzultácií sťažovateľky s jej advokátom. Mestský súd tiež poukázal

na nenáročnosť sporu, ktorý bol rozhodnutý po troch pojednávaniach s tým, že konanie v časti príslušenstva bolo zastavené a v prevyšujúcej časti bola žaloba proti sťažovateľke ako žalovanej v 2. rade zamietnutá.

24. Podľa názoru ústavného súdu mestský súd v rámci rozhodovania o výške trov konania za porady uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd nevyklučuje, že mestský súd mohol postupovať aj inak, avšak nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti a viedlo by ku kasačnému zásahu ústavného súdu. Ako už bolo načrtnuté, otázka úplne presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

25. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť strane sporu priznaná náhrada trov konania, a neprislúcha mu ani prehodnocovať záver všeobecného súdu o (ne)účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby. Jeho úlohou je len posúdiť, či sťažovateľka dostala od mestského súdu náležitú odpoveď na ňou uplatnené relevantné námietky. Samotná procesná úprava dotknutého konania spotrebiteľského charakteru sťažovateľke ako slabšej strane už poskytuje určité zvýhodnenia, ktoré neodôvodňujú neprimerané zvýhodňovanie sťažovateľky aj v rámci priznania trov konania za úkony, pri ktorých absentuje účelnosť.

26. Ústavný súd tak sumarizuje, že mestským súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia z pozície ústavného súdu. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie mestského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia mestského súdu rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol. Napokon sťažovateľke bola priznaná náhrada trov konania za zastupovanie právnym zástupcom za ďalších deväť úkonov právnej služby.

27. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k označenému čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

28. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka odvíja porušenie práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu od porušenia už označených práv. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva na súdnu ochranu dôjsť ani k porušeniu označených majetkových práv, a preto aj v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie práva podľa čl. 47 charty, jej argumentácia je nedostatočná. Ústavný súd preto pokladal za bezpredmetné skúmať, či by sa na danú vec aplikoval aj čl. 47 charty, navyše v situácii, keď sťažovateľka sama nepredostrela adekvátny prienik svojho prípadu s právom Európskej únie, a preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky tiež odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu